

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22331 - Alfabetització i Exclusió Digital
Grup	Grup 50, 1S, Online, GEDS
Guia docent	B
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	22331 - Alfabetització i Exclusió Digital
Crèdits	0,4 de presencials (10 hores) 5,6 de no presencials (140 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 50, 1S, Online, GEDS (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Rubén Lluc Comas Forgas rubencomas@uib.es	08:00	09:30	Dilluns	12/09/2016	19/02/2017	20 Beatriu de Pinós. Cal concertar les tutories prèviament per correu electrònic

Contextualització

L'assignatura "Alfabetització digital i exclusió social" és una assignatura optativa de 6 crèdits que es cursa al primer semestre del quart curs dels estudis de grau d'educació social.

La societat de la informació és una expressió utilitzada habitualment per referir-se al tipus d'organització social actual. Es tracta d'una societat on les anomenades "tecnologies de la informació i la comunicació" (TIC) estan jugant un paper decisiu, però també estan creant nous problemes associats al seu ús massiu.

I una de les situacions derivades més preocupants es centra en allò que s'ha anomenat com "fractura digital"; és aquesta una expressió força descriptiva, que fa referència a les importants diferències que es produeixen en un col·lectiu (o entre col·lectius) pel fet de disposar o no d'accés als nous mitjans, conèixer el seu llenguatge i els seus codis.

Per tot això, aquesta assignatura pretén contribuir a que l'alumnat reflexioni sobre com a través d'un procés formatiu per capacitar en l'ús de les TIC pot ajudar a aquests futurs professionals de l'educació social en les seves estratègies d'integració social de determinades persones o col·lectius. Es vol proporcionar els continguts necessaris perquè aquests professionals relacionats amb l'educació i la formació, dissenyin propostes i executin programes d'alfabetització digital.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22331 - Alfabetització i Exclusió Digital
Grup	Grup 50, 1S, Online, GEDS
Guia docent	B
Idioma	Català

També, a través de l'estudi d'aquesta assignatura, es vol promoure la reflexió crítica de l'alfabetització digital com a estratègia que afavoreix la disminució de la fractura (o esclatxa) digital i promou la inclusió social.

Requisits

Encara que aquesta assignatura no té requisits, s'orienta cap a aspectes més pedagògics, és a dir, cap a l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació en intervencions socioeducatives, i més concretament en el camp de l'alfabetització digital com a factor d'inclusió social, i no tant cap a aspectes tècnics.

Essencials

Els alumnes hauran d'accedir amb coneixements suficients sobre programació educativa necessaris per al bon desenvolupament de les activitats que es proposen.

Recomanables

Es recomana que l'alumnat tingui una formació o que estigui familiaritzat (a nivell d'usuari) amb l'ús d'eines tecnològiques: maneig d'algun processador de text, programes de presentació, elaboració de mapes conceptuals, navegació web bàsica, creació de blog o pàgines webs, programes en línia per crear i compartir documents, etc.

Competències

Aquesta assignatura pretén proporcionar els continguts necessaris perquè els futurs professionals de l'educació social dissenyin i executin programes d'alfabetització digital. I que puguin contribuir en el procés formatiu per capacitar les persones perquè puguin aprofitar el potencial de les TIC en el seu desenvolupament personal i en la seva integració en la societat.

Específiques

- * Dissenyar, produir, utilitzar i avaluar mitjans i recursos per a la intervenció socioeducativa.

Genèriques

- * Tenir capacitat per a la utilització de les TIC en l'àmbit d'estudi i context professional.
- * Tenir capacitat de gestió de la informació.
- * Tenir capacitat crítica i autocrítica.
- * Tenir autonomia en l'aprenentatge.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

L'assignatura està dividida en tres grans blocs amb un total de 6 subapartats:

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22331 - Alfabetització i Exclusió Digital
Grup	Grup 50, 1S, Online, GEDS
Guia docent	B
Idioma	Català

Continguts temàtics

Bloc A. Introducció a l'alfabetització digital i exclusió social.

- a. 1). Marc teòric i conceptes claus
Marc definitori relatiu a l'alfabetització digital, les noves alfabetitzacions, les competències digitals, l'exclusió digital lligada a l'exclusió social, grups en risc d'exclusió, fractura (o escletxa) digital, etc.
- a. 2). Legislació i polítiques relatives a l'alfabetització digital.
Panoràmica de polítiques i programes d'alfabetització digital. Marc legal i polític al respecte.
- a. 3). Agents implicats en els processos d'alfabetització digital.
El rol de l'educador social.

Bloc B. Presentació de casos d'alfabetització digital.

- b. 1). Casos a nivell internacional.
- b. 2). Casos a nivell nacional i local.

Bloc C. Elaboració, implementació i avaluació de projectes d'alfabetització digital.

- c. 1). Orientacions per dur a terme un projecte en el camp de l'alfabetització digital.
Principis i processos (metodologia, continguts, característiques, etc.) per elaborar, implementar i avaluar de projectes d'alfabetització digital.

Metodologia docent

L'alumnat ha d'assumir un rol en el seu procés d'aprenentatge centrat en l'activitat i la participació.

Per treballar el contingut teòric i pràctic de l'assignatura s'utilitzarà l'entorn virtual de Campus Extens, seguint diverses metodologies de treball: en grup, petit grup o individual segons el tipus d'activitat a realitzar.

Per treballar la part teòrica, es disposarà d'una guia en línia, en la qual s'especificarà un recull d'articles, i diversos materials audiovisuals, per a la seva discussió en els fòrums, per elaborar petits informes que s'hauran de lliurar a les dates establertes i/o la realització de tasques i qüestionaris en línia.

Quant a la part pràctica, es treballaran habilitats i destreses relacionades amb l'ús d'alguns serveis d'Internet i programes gratuïts a través alguns tutorials i guies que orienten i faciliten la realització de les pràctiques sol·licitades.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Tutories ECTS	Tutoria	Grup petit (P)	Se celebraran, amb caràcter ordinari, tutories virtuals mensuals amb el professorat de l'assignatura per poder fer una avaluació contínua de l'aprenentatge i de la participació de l'alumnat. També, per orientar en l'elaboració del projecte i valorar la seva evolució. Es preveuen un total de 4 de dues hores de durada aproximadament.	8
Avaluació	Entrevista Final de la proposta d'alfabetització digital.	Grup petit (P)	Un cop finalitzat el semestre, es realitzarà una entrevista perquè cada petit grup (o de forma individual) presenti al professorat les seves propostes d'alfabetització digital (projecte final de l'assignatura). Encara que no es tracta d'un	2

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22331 - Alfabetització i Exclusió Digital
Grup	Grup 50, 1S, Online, GEDS
Guia docent	B
Idioma	Català

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			examen oral, si que s'avaluarà la presentació del treball. Aquesta entrevista es realitzarà en la data (i hora) oficial de l'examen de l'assignatura.	

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Activitats teòricopràctiques	El professorat proposarà una sèrie d'activitats que s'hauran de lliurar a través de l'entorn virtual i de l'espai de lliurament corresponent. Es facilitaran els elements necessaris (tutorials i/o guies orientatives) per poder realitzar les diferents activitats.	30
Estudi i treball autònom individual	Participació.	Es valorarà la participació en les activitats proposades pel professorat. Es tindrà en compte la implicació demostrada, les aportacions crítiques i novedoses realitzades en els fòrums de discussió.	10
Estudi i treball autònom individual o en grup	Estudi i anàlisi del material escrit i audiovisual.	Lectura, anàlisi i reflexió dels diferents documents proposats per a cada bloc o subapartat del temari. El material estarà a l'abast de l'alumnat en l'entorn virtual de l'assignatura. En alguns casos, se sol·licitarà el lliurament d'un breu informe a través de l'espai de lliurament corresponent, o se sol·licitarà la realització d'alguna activitat o qüestionari en línia. També, alguns documents seran debatuts en el fòrum de l'entorn virtual.	60
Estudi i treball autònom individual o en grup	Treball final del curs.	Disseny d'una proposta d'alfabetització digital.	40

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Al llarg del curs s'aniran proposant diferents lectures, activitats, etc., de tipus teòric i pràctic, normalment a realitzar de forma individual o en petit grup, amb una determinada data de lliurament. El professorat oferirà la qualificació i el feedback corresponent. Algunes de les activitats no superades i presentades en el termini indicat, podran refer-se i lliurar-se de nou. També es valorarà la participació en aquelles propostes que suposin intervenir o interactuar amb el grup a través de l'aula virtual, tenint en compte les aportacions realitzades.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22331 - Alfabetització i Exclusió Digital
Grup	Grup 50, 1S, Online, GEDS
Guia docent	B
Idioma	Català

El valor de la nota final està formada per 3 blocs:

- BLOC A: les activitats teòricopràctiques, la participació i les tutories, un 25%.
- BLOC B: el disseny de la proposta d'alfabetització digital i la seva presentació, un 50% (inclou el 5% de l'entrevista final).
- BLOC C: la prova objectiva de l'estudi del material escrit i audiovisual un 25%

Per fer la mitjana ponderada de les tres parts, han d'estar aprovades cadascuna d'elles. Només seran recuperables al setembre la prova objectiva de la teoria i el projecte del curs. Són no recuperable les tutories, l'entrevista final i les activitats teòricopràctiques.

Tutoria

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Se celebraran, amb caràcter ordinari, tutories virtuals mensuals amb el professorat de l'assignatura per poder fer una avaluació contínua de l'aprenentatge i de la participació de l'alumnat. També, per orientar en l'elaboració del projecte i valorar la seva evolució. Es preveuen un total de 4 de dues hores de durada aproximadament.
Criteris d'avaluació	Assistència i participació en les tutories.
Percentatge de la qualificació final:	5%

Entrevista Final de la proposta d'alfabetització digital.

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Un cop finalitzat el semestre, es realitzarà una entrevista perquè cada petit grup (o de forma individual) presenti al professorat les seves propostes d'alfabetització digital (projecte final de l'assignatura). Encara que no es tracta d'un examen oral, si que s'avaluarà la presentació del treball. Aquesta entrevista es realitzarà en la data (i hora) oficial de l'examen de l'assignatura.
Criteris d'avaluació	A través d'una rúbrica (o matriu) de valoració de presentacions orals de projectes.
Percentatge de la qualificació final:	5%

Activitats teòricopràctiques

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (no recuperable)
Descripció	El professorat proposarà una sèrie d'activitats que s'hauran de lliurar a través de l'entorn virtual i de l'espai de lliurament corresponent. Es facilitaran els elements necessaris (tutorials i/o guies orientatives) per poder realitzar les diferents activitats.
Criteris d'avaluació	A determinar per a cada activitat pràctica.
Percentatge de la qualificació final:	10%

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22331 - Alfabetització i Exclusió Digital
Grup	Grup 50, 1S, Online, GEDS
Guia docent	B
Idioma	Català

Participació.

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Altres procediments (no recuperable)
Descripció	Es valorarà la participació en les activitats proposades pel professorat. Es tindrà en compte la implicació demostrada, les aportacions crítiques i novedoses realitzades en els fòrums de discussió.
Criteris d'avaluació	Implicació i les aportacions en els diferents fòrums de debat i altres activitats proposades.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Estudi i anàlisi del material escrit i audiovisual.

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Lectura, anàlisi i reflexió dels diferents documents proposats per a cada bloc o subapartat del temari. El material estarà a l'abast de l'alumnat en l'entorn virtual de l'assignatura. En alguns casos, se sol·licitarà el lliurament d'un breu informe a través de l'espai de lliurament corresponent, o se sol·licitarà la realització d'alguna activitat o qüestionari en línia. També, alguns documents seran debatuts en el fòrum de l'entorn virtual.
Criteris d'avaluació	A determinar per cada bloc i subapartat del temari de l'assignatura (activitats, tasques i/o qüestionaris en línia).

Percentatge de la qualificació final: 25%

Treball final del curs.

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Disseny d'una proposta d'alfabetització digital.
Criteris d'avaluació	Disseny d'una proposta d'alfabetització digital.

Percentatge de la qualificació final: 45%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

A través de l'aula virtual de l'assignatura, el professorat facilitarà els següents documents:

- Les lectures obligatòries.
- Els documents electrònics.
- Els portals web.
- I altres documents sobre el contingut teòric i pràctic de la matèria.

Bibliografia bàsica

Area Moreira, M., Gutiérrez Martín, A, y Vidal Fernández, F. (2012). Alfabetización digital y competencias informacionales. Madrid: Ariel y Fundación Telefónica, Colección Fundación Telefónica, 20.
Gutiérrez Martín, A. (2003). Alfabetización digital: algo más que ratones y teclas. Barcelona: Gedisa.

Bibliografia complementària

Casado Ortiz, R. (coord.) (2006). Claves de la alfabetización digital. España: Fundación Telefónica: Ariel.
Sevillano, M.L. (2008). Nuevas tecnologías en educación social. Madrid: McGraw Hill.
Ortoll, E. (coord.) (2005). Alfabetització i exclusió digital. Barcelona: Editorial UOC.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	22331 - Alfabetització i Exclusió Digital
Grup	Grup 50, 1S, Online, GEDS
Guia docent	B
Idioma	Català

Ortoll, E. (coord.) (2006). Alfabetització digital en els processos d'inclusió social. Barcelona: Editorial UOC.

Altres recursos

Revista digital d'Educació Social: <http://www.peretarres.org/revistaeducaciosocial/index.asp>

Portal d'Educació Social: <http://www.eduso.net/>

Col·legi d'educadors i educadores socials de les Illes Balears: <http://www.cesib.org/>

Associació Estatal d'Educació Social: <http://www.eduso.net/asedes/>

Associació Internacional d'Educadors Socials: <http://www.aieji.net/>

